

Xylella fastidiosa: hoe insleep voorkomen ?

Wie plantjes, stekken of ander plantmateriaal meebrengt uit andere landen kan zonder het te beseffen nieuwe ziektes of plagen binnenbrengen in België.

Een voorbeeld daarvan is de zeer schadelijke bacterie *Xylella fastidiosa*, die in verschillende varianten bestaat en niet erg selectief is qua gastheerplanten. Ze is inheems in Zuid-Amerika, waar ze vooral druivelaars en citrusbomen aantast. De ziekte werd ondertussen ook in Europa aangetroffen, namelijk in Italië (Puglia), waar het sterfte van olijfbomgaarden veroorzaakt, in Frankrijk (Côte d'Azur, Corsica) op voornamelijk de vleugeltjesbloem en in Spanje (Balearen) op verschillende plantensoorten. Deze bacterie vormt een bedreiging voor onze land- en tuinbouw en voor de natuur omdat meer dan 300 verschillende plantensoorten (bomen, struiken, vaste planten, perk-, kuip- en potplanten) aangetast kunnen worden. Er is geen behandeling om de *Xylella* bacterie uit besmette planten te verwijderen. Besmette planten moeten geroid en vernietigd worden.

De symptomen en de planten

Xylella fastidiosa verstoort de wateropname van de plant. Het ziektebeeld kan sterk verschillen naargelang de plantensoort, de *Xylella* variant en de omgevingsfactoren. Vaak ontstaat een verkleuring van de bladeren met verdroging van de bladrand, gevolgd door verdroging en verschrompeling van bladeren, verdroging van takken met bladeren, groeivertraging en uiteindelijk volledig afsterven van de plant. Gelijkaardige ziekteverschijnselen kunnen echter ook het gevolg zijn van droogte, zoutschade of gebrek aan voeding. Er zijn plantensoorten die na infectie een duidelijk ziektebeeld tonen, maar soms is de bacterie onzichtbaar aanwezig.

Foto 1. *Xylella fastidiosa* aantasting van druivelaar

Foto 2. *Xylella fastidiosa* aantasting van oleander

Foto 3 en 4. *Xylella fastidiosa* aantasting van eik en van olm

Verspreiding

De ziekte wordt van plant tot plant overgedragen door insecten, met name dwergcicaden (bladspringers) en schuimcicaden (schuimbeestjes), die zich voeden door stengels en twijgen aan te prikken. De belangrijkste kan je hieronder zien. Dit insect wordt in heel Europa en dus ook in België courant waargenomen. Wanneer een besmette plant binnengebracht wordt in ons land, zal de ziekte zich dus gemakkelijk kunnen verspreiden.

Foto 5. De schuimcicade *Philaenus spumarius*.

Xylella fastidiosa wordt over lange afstand verspreid door handel en transport van besmette planten. Voor telers en handelaars gelden er speciale maatregelen, bepaalde plantensoorten mogen bijvoorbeeld niet meer in de EU worden ingevoerd.

Wat kan ik als burger doen?

Wanneer u op reis gaat (binnen of buiten de EU), breng dan geen planten mee, ook geen bloemen, stekken, groenten of fruit. Deze kunnen ongewild bijdragen tot de insleep en de verspreiding van ziektes en plagen. Zeker de mediterrane gebieden en niet-EU landen vormen een risico.

De opsporing van de *Xylella fastidiosa* is uitermate belangrijk voor de bescherming van land- en tuinbouw en van de natuur. Wie vermoedt dat er planten aangetast zijn door deze ziekte, wordt verzocht dit te melden aan zijn [lokale controle- eenheid](http://www.favv-afsc.fgov.be/lce/) bij het FAVV (<http://www.favv-afsc.fgov.be/lce/>).

Credits fotomateriaal:

- Foto 1. University of California
- Foto 2. Louisiana Plant Pathology
- Foto 3. C. Moorehead, USA. Bugwood.org at <http://www.invasive.org>
- Foto 4. J. Hartman, University of Kentucky, USA. Bugwood.org at <http://www.invasive.org/>
- Foto 5. B. Olson, Oklahoma State University, USA. Bugwood.org at <http://www.invasive.org/>